

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 249. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm6739/facsimile.pdf (tilgået 19. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

249

svarebæ hverken Lyst eller Guld, de unge Knosse Adelsmænd varo ergjerrige, hidsige og uersarne, Hertugen af Albanien, en Son af Jakob den Dredies Broder Alexander, som havde gjort sig skyldig i Lands-Gorrederie, en herflesyge, celøs og uklog. Djener af det franske Hof, var for det Meste Rigs-Gorstander, og det er da intet Under, at Riget under den lange Mindeaarighed blev en Skueplads for de største Vorhænner, helig Kiv og blodige Optin.

Da Jakob blev myndig, fuld Bandet Rosliggæs-hed, dog ikke den Roslighed, det nod under hans Fader, men en Stilhed som den der hersker, mellem Kæmpefigur, over hvis Hoved. Sverdet blinker. Ved hjælp af Klerkene at børsoe Aaben al Magt og inddrage dens Godser under Kronen, var Grundfestning hos det Aftskum af en Konge, der havde forboret Maade og Lils-givelse, men gjorde i Vorrigt Alt for Penge, Paa dem troede han, og da han i Krigen med Engeland saa deres Kæmpe, bode han af Forsvivelse i de samme Dage som hans Datter, den 15te bærende Maria, blev født. I denne Jakobs Død, stillede Evangelietts myntende Lys opfør over Holgerne til Skotland, hvor man sorgedes ved vilde forbunke det med Baal, og her er da Stedet til at kaste et Blik paa den Knosse Land og Kirke.

Det er uregteligt, at Sagn og Sange som have hjemme i et Folks Hedenlak, om de i Hus-

250

rigt ei indeholdt mindste historisk Sandhed, paa det bestemteste Fundgjore Folkets Land, men, saavidt man veed, findes der ei mindste Bevning af Sligt hos Goterne af nordist West, og hvors yde der er anderledes med Galerne, beror vel paa de Øssianiske Diges Wgthed. Saalænge nu disse ei ere ubgivne i Grund-Sproget, og dette tilberlig opklaret, maa Spørgsmælet nødvendig være underlaadt megen Drist og Dunkelhed, men at der i de Dige findes mærkelige hedeniske Oldsagn, kan vist uden Garer værlægges, ligesom det da er klart, at de gamle irlske Sagn om Helten Fin, Kuvals Son, hans Son Disin og Sonnenen Oskir i det tredje Jahrhundrede, gjælde Kingal, Oesstan og Oskar. Om den hilstoriske Grunbold er det egentlig for tidlig at tale, kun kan man bemærke, at Kingals Leg til Norrden ere omtrent saa historiske som Arthurs, og Picterne; som Galerne kaldte Chruithnier, vist det eneste nordiske Folk han havde med at gjøre. Noget man ogsaa mindes om ved Chruitloda, den pictiske Odin. Hvad Poesiens angaaer kunde man vel salde paa at siget Rosken er Jakobs men Hænderne Claus, thi en forunderlig Modestning er der mellem Øssians Hjerte og Tungemaal, og naar man veed, at Skotte-Narnet efter al Rimelighed er af nordist Herkomst og Udtryk for de Chuanath de Danan (Dana Thied) hvorum irlske Oldsagn melder, samt at Kingal (den hvide Fremmede)

er en gammel ifst Benzynelle paa Dauß, da synes det ikke urimeligt, at Zingals Slægt var dømt, men blev besejret af gauliske Bader. Man har længe bemærket at Landen i de øst-sianste Koad er orientalisk, og antaget det for et Vidnesbyrd mod deres Egthed, men det skalde man ikke gjort før man havde bevist at Galernes Land ikke er orientalisk, som dog deres Bards-Væsen, Hafte-Inddeling, Dovenklob, Ubæns-dighed, Farne, Lælyn og Alt synes at vise.

Når Dal-neuderne blevet kristnede er ikke afgjort, og at det skete, medens de var fædrene til Irland, er en løs Gjætning. Da det imidlertid er vist, at Picterne nævnte sig med Skotske Geistlige omtrent til det tolvte Aarhundrede, og de sydlige Picter omvendtes i Begyndelsen af det samme Aarhundrede ved Ninian, maa deres geistlige Fædre vifst tibligere have været Christne. Møgter der og synes bevisst dermed; at Celestin, den britiske Kætter, Pelags Stals-brøder, var en Skotter, og funde ikke være⁴³², fra Irland, som først efter hans Død omvendtes ved Patrick. Nord-Picterne omvendtes i det sjette Aarhundrede ved Columba, en Slægtning af de Dal-Reubiske Konger, siliigmed 565. deres Konge Brudi (Bryde) den Anden, Syder-Oen Hjana, hvor Ferguisterne begavtes, var til det nænde Aarhundrede Plantekloster for den skotske Kirke, og Hjonas Abbed dens Ypperste = Praest. Mellem disse Abbeder er

